

ชื่อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล
ผู้วิจัย	นายอนุสรณ์ สองเมือง ปีการศึกษา 2549
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา
ประธานที่ปรึกษา	ดร. สุธาสินี บุญญาพิทักษ์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินภา นราคร

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล จำแนกตามตัวแปร คือ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพของตัวแทนชุมชน ขนาดของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษาตามที่ตั้งของชุมชน และเพื่อประมวลปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ตัวแทนชุมชน ได้แก่ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ในชุมชนที่ตั้งของสถานศึกษา 14 โรงเรียน ในอำเภอควนกาหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ปีการศึกษา 2549 จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การทดสอบเอฟ และการเปรียบเทียบภายหลังเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe)

ผลการศึกษาค้นคว้า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการตรวจสอบติดตามและการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล พบว่า

2.1 ตัวแทนชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เพศชายจะมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง

2.2 ตัวแทนชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตัวแทนชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา มีส่วนร่วมน้อยกว่าตัวแทนชุมชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญาขึ้นไป

2.3 ตัวแทนชุมชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่กลุ่มผู้ประกอบการมีส่วนร่วมน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ

2.4 สถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ที่มีขนาดต่างกัน ชุมชนมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ชุมชนมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขนาดใหญ่ น้อยกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็ก

2.5 สถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ที่มีบริบทตั้งอยู่ในชุมชนต่างกัน ชุมชนมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ชุมชนพุทธมีส่วนร่วมมากกว่าชุมชนมุสลิม

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล สรุปได้ ดังนี้

3.1 ปัญหาอุปสรรค ประชากรในชุมชนมีฐานะยากจน ขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุนสถานศึกษา ขาดการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผู้ปกครอง ชุมชนไม่มีความรู้และไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และมองว่าหลักสูตรปัจจุบันเด็กอ่านหนังสือไม่ออก แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีน้อย สถานศึกษาไม่ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ และสถานศึกษาไม่มีการชี้แจงงบประมาณ รายรับ รายจ่ายให้ชุมชนทราบ

3.2 ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองในการปฏิบัติต่อสถานศึกษา ให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และหลักสูตรต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนและท้องถิ่น ควรนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการวางแผนงบประมาณ และต้องชี้แจงรายรับ รายจ่าย ประจำปีให้ชุมชนทราบ

Thesis Title : The Community Participation in the Conduct of Fundamental Education by the Educational Institutions in Khuan Kalong District, Satun Province.

Researcher : Mr. Anusorn Songmeuang **Academic year** : 2006

Degree : Master of Education **in** Educational Administration

Thesis advisors : 1. Dr.Sutasinee Bunyapitak
2. Assistant Professor Jinapa Narakhorn

Abstract

The objectives of this research were to study the levels of community participation in the conduct of fundamental education by the educational institutions in Khuan Kalong District, Satun Province, to compare the said levels by the variables of gender, educational level, status of community representative, size of educational institution, and context of educational institution based on community location, and to compile problems and suggestions on the participation referred to.

The sample of the research study consisted of 363 community representatives, namely, students' guardians, community leaders, religious leaders, and representatives of local administration organizations from the communities in which 14 educational institutions were located in the above-stated district, in the 2006 academic year. The data-gathering instrument was a questionnaire. The statistics for the data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and pair comparison by the Scheffe method afterward.

The research findings were as follows.

1. The said participation was at a moderate level as a whole and on individual aspects, except for the aspect of check and follow-up and assessment of budget expenditure efficiency, and the aspect of the provision of institutional curriculum, where the participation as stated was at a low level.

2. Comparatively by the aforementioned variables, the participation referred to was as follows.

- 2.1 By gender, the said participation by the community representatives as a whole and on individual aspects differed at the .05 level of statistical significance, with the males participating more than the females.

2.2 By educational level, the participation by the community representatives did not differ, except for the aspects of resource amassing and educational investment and of the conduct of community learning process, where there were differences at the .05 level of statistical significance, with the representatives whose levels of education were lower than an associate degree participating less than those with higher levels of education.

2.3 By status, the said participation by the community representatives differed as a whole and in individual aspects at the .05 level of statistical significance, with the group of guardians having less participation than the other groups.

2.4 By size of educational institution, the communities differed in their participation as a whole and in individual aspects at the .05 level of statistical significance, with the communities participating less in large educational institutions than in medium and small educational institutions.

2.5 By context of community, the communities differed in their participation as a whole and in individual aspects at the .05 level of statistical significance, with Buddhist communities participating more than Muslim ones.

3. The problems and suggestions on the participation concerned may be summarized as follows.

3.1 The problems involved the following. The community populations were poor and without funding sources. There was no coordination between the educational institutions and the communities. The students' guardians and the communities were lacking in knowledge and had no participation in curriculum making. The educational institutions failed to utilize the community learning sources. And the educational institutions did not inform the communities on budgets, incomes, and expenditures.

3.2 The following came as suggestions. The educational institutions should keep the guardians informed and well apprised of the guardians' roles and duties in their relationship with the educational institutions. The guardians and the communities should be allowed more participation in various activities. The communities should be given part in curriculum making, and a curriculum should respond to the living condition of a community and locality. Students should be taken to community learning centers and learn from them. The communities should be granted participation in budget planning, and reports should be made to the communities on annual incomes and expenditures.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ของ ดร.สุธาสนี บุญญาพิทักษ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินภา นราคร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณศังกร รักชูชื่น รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล คุณหรรณ หัสมา และคุณพนิดา บินต่วน ศิษยานุศิษย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ สถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณทิพย์ เทศอาเสี้ยน ศิษยานุศิษย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล คณะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง คุณอนุวัฒน์ สะหมัดหานาย คุณภิรมย์ พรุเพชรแก้ว คุณรัชณี ทองเงิน และคุณสนิท ค้างชู ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าแลเหลา คุณอุ้มร สวาทหลัง ครูโรงเรียน สมาคมเลขานุการสตรี 3 คุณนุสรา คำบัน และคณะครูโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ อำเภอควนกาหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูลทุกท่านที่ให้คำปรึกษา ความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ทำให้การทำการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

สุดท้ายขอโน้มรำลึกถึงบิดา มารดา ผู้ที่คอยดูแลอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาให้ความรัก ความเมตตา และคอยสนับสนุนเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่บิดา มารดา และครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

อนุสรณ์ สองเมือง